

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ČELÁRE-KIRŤ 189, 991 22

**KRÍZOVÝ PLÁN PRI RIADENÍ ČINNOSTÍ ZAMERANÝCH NA
PREDCHÁDZANIE VZNIKU A ŠÍRENIU COVID-19**

Verzia č. 3 platná od 1.5.2020

Vypracoval: PaedDr. Anastázia Kertészová Boriková
riaditeľka

Schválil: Mgr. Veronika Zaušková
manažér kvality

1. ÚČEL KRÍZOVÉHO PLÁNU

1.1. Účelom vydania tohto krízového plánu je

- ⇒ zabezpečenie koordinovanej informovanosti ohľadom rizík spojených so šírením infekcie spôsobenej koronavírusom (ďalej „COVID-19“);
- ⇒ vytvorenie podmienok pre prevenciu negatívneho dopadu a stresu prijímateľov sociálnych služieb, ich rodinných príbuzných a známych, ako aj zamestnancov a manažmentu zariadenia sociálnych služieb Čeláre-Kirť (ďalej „DSS“);
- ⇒ formulácia preventívnych opatrení, ktoré smerujú k zabráneniu šírenia ochorenia COVID-19 a postupov pri výskyte podozrivých a potvrdených prípadov koronavírusu u klientov alebo zamestnancov zariadenia.

1.2. Poskytovateľ sociálnych služieb sa vzhľadom na dosiahnutie účelu smernice riadi najmä nasledovnými predpismi:

- ✓ Nariadenie vlády č. 77/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie;
- ✓ Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu;
- ✓ Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- ✓ Zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1.3. Poskytovateľ sociálnych služieb postupuje pri výkone preventívnych a krízových opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 podľa odporúčaní, záväzných postupov a usmernení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“), Ministerstva zdravotníctva SR, Úradu verejného zdravotníctva SR a ďalších subjektov verejnej správy, ktoré sú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR.

1.4. Za týmto účelom riaditeľka zariadenia alebo ňou poverená osoba denne sleduje aktuálne informácie na webovom sídle MPSVR SR a ďalších relevantných inštitúcií. (úrad verejného zdravotníctva...)

1.5. Vzhľadom na skutočnosť, že odporúčacie a záväzné postupy, usmernenia a informácie pre poskytovateľov sociálnych služieb sa v súlade s opatreniami krízových štábov neustále menia a aktualizujú, je tento dokument chápaný ako otvorený a podľa potreby je nevyhnutné ho aktualizovať, dopĺňať a meniť.

1.6. Zmeny v dokumente budú vyznačené farebne kvôli lepšej prehľadnosti. Zamestnanci a klienti budú o nich pravidelne informovaní. Zodpovednosť za informovanie o zmenách má riaditeľka ZSS alebo ňou poverený zamestnanec.

1.7. Základným predpokladom úspešnej prevencie sú dostupné a zrozumiteľné informácie ohľadom rizík súvisiacich s novým koronavírusom, spôsoboch jeho prenosu, príznakoch ochorenia COVID-19 a preventívnych opatreniach.

1.8. Za koordinovanú informovanosť je v ZSS zodpovedná riaditeľka ZSS alebo ňou poverený zamestnanec. Náležitá informovanosť je dôležitá pre všetkých zamestnancov zariadenia, klientov ako aj ich rodinných príbuzných a známych. Zodpovedná osoba zabezpečí, aby informovanosť bola pre všetkých zrozumiteľná

a dostupná. (vypracovaný manuál v zrozumiteľnej grafickej podobe pre prijímateľov sociálnych služieb)

- 1.9. Dokument je integrálnou súčasťou postupov a pravidiel prevencie krízových situácií a určenia postupov a pravidiel pri používaní prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia v ZSS, v súlade s ustanovením §10 a kritériom 2.6 podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb podľa prílohy č. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnych službách“).
- Poskytovanie sociálnej služby vychádza z princípov zachovania ľudskej dôstojnosti a autonómie prijímateľov sociálnych služieb, z rešpektu k ich názorom a rozhodnutiam. Poskytovateľ sociálnej služby preto aj v čase krízových situácií vytvára podmienky k podpore a zachovaniu základných ľudských práv a slobôd všetkých osôb v ZSS.

2. KRÍZOVÝ TÍM

- 2.1. Za účelom zabezpečenia preventívnych, a v prípade potreby aj represívnych opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 v ZSS, ako aj zabezpečenia realizácie plánu krízových opatrení, riaditeľka DSS Čeláre-Kirt' menuje vybraných zamestnancov za členov krízového tímu. Zoznam členov krízového tímu tvorí prílohu tohto krízového plánu.
- V prípade potreby budú do pracovnej skupiny prizvaní aj iní zamestnanci ZSS, prípadne externí odborníci.
- 2.2. Krízový tím vykonáva nasledovné činnosti:
- ⇒ denný monitoring o vývoji COVID 19 v zariadení, v okrese a na Slovensku
 - ⇒ hodnotenie prijatých opatrení v rámci DSS a návrh nových opatrení (s prihliadnutím na efektívnosť a hospodárnosť zdrojov zariadenia...)
 - ⇒ vedenie, koordinovanie, komunikácie so zamestnancami, klientmi, rodinnými príslušníkmi, zainteresovanými stranami
 - ⇒ podávanie návrhov na doplnenie krízového plánu (podľa situácie)

3. SYSTÉM KOMUNIKÁCIE, ZOZNAM DÔLEŽITÝCH TELEFÓNNYCH ČÍSEL

- 3.1. Komunikáciu so zamestnancami na jednotlivých úsekoch zabezpečujú riadiaci zamestnanci, ktorí sú zároveň členmi krízového tímu. Komunikácia prebieha formou osobnou, telefonickou, mailovou, interných oznamov a interných zápisov do denných hlásení.
- 3.2. Komunikácia medzi členmi IKT je zabezpečená telefonicky alebo osobne.
- 3.3. Komunikácia s príbuznými je zabezpečená telefonicky, mailom, písomne. Klienti majú možnosť komunikovať so svojimi rodinnými príslušníkmi telefonicky.
- 3.4. Komunikáciu s médiami vedie ÚBBSK.
- 3.5. Zoznam zamestnancov DSS s ich kontaktnými údajmi je uložený u riaditeľky a u vedúcich zamestnancov DSS.

- 3.6. Zoznam klientov a ich rodinných príslušníkov aj s kontaktmi sa nachádza v služobných miestnostiach ubytovacích pavilónoch a v elektronickej podobe v programe Cygnus.

4. INFORMÁCIE O VÍRUSE COVID-19

- 4.1. Nový koronavírus SARS-CoV-2 je respiračný vírus. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo identifikovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltana aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.
- 4.2. Príznaky ochorenia
- *teplota nad 38°C* (pozor! u starších a imunitne oslabených klientov môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
 - *kašeľ*,
 - *sťažené dýchanie* (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych (ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),
 - *bolesť svalov*.
- 4.3. Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky u klientov s oslabeným imunitným systémom a to:
- *seniorov nad 70 rokov*,
 - *klientov s chronickým ochorením (onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne)*,
 - *klientov liečených imunosupresívnymi (imunitný systém potláčajúcimi) liekmi*,
- 4.4. Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením, preto je potrebné zachovať rozvahu a kontaktovať všeobecného lekára, alebo v prípade nejasností hygienika príslušného Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) a riadiť sa ich usmerneniami.

5. PREVENCIA ŠÍRENIA INFEKCIE

- 5.1. Najlepším spôsobom, ako zabrániť nákaze, je vyhnúť sa expozícii (t. j. stretnutiu s infikovaným človekom alebo expozícii vírusom).
- 5.2. Všeobecné zásady, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu respiračných vírusov:
- **Vyhnuť sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením.**
 - **Skrátiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí.**
 - **Často si umývať ruky teplou vodou a mydlom** (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo ich okolí), ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu. Účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucídnym účinkom.

Zamestnanci by si mali umývať ruky najmä:

- ☞ pred odchodom z domu,
- ☞ pri príchode do práce,
 - po použití toalety,
 - po prestávke a denných pracovných činnostiach,
 - pred prípravou jedla a nápojov,
 - pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,
 - po manipulácii s odpadom a odpadovým košom,
 - pred odchodom z práce,
 - pri príchode domov,
 - po každom priamom kontakte s chorým alebo izolovaným klientom.

Dôležité je nepoužívať spoločné uteráky, predmety osobnej potreby a dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo k ich kontaminácii a vetrať.

Klienti by si mali umývať ruky najmä:

- po použití toalety,
- pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,
- po návrate do vnútorných priestorov zariadenia z vychádzky (v areáli zariadenia),
- po manipulácii s odpadom a odpadovým košom,
- po návrate do ZSS z pobytu mimo zariadenia,
- pred a po návšteve nemocnice, lekára.

Dôležité je nepoužívať spoločné uteráky, predmety osobnej potreby.

- **Prekrytie horných dýchacích ciest (tvárové rúška):** V súlade s nariadením hlavného hygienika SR je dôležitým preventívnym opatrením zákaz vychádzať a pohybovať sa na verejnosti bez prekrytia horných dýchacích ciest (tvárové rúška), ktoré poskytuje bariérovú ochranu pred kvapôčkovou nákazou. Je dôležité, aby rúško bolo nasadené podľa pokynov výrobcu. Inštrukcie ohľadom adekvátneho používania rúšok v DSS koordinujú zdravotné sestry.
- **Zákaz návštev a odporúčanie k obmedzeniu pohybu klientov mimo areálu zariadenia**

O týchto opatreniach informuje DSS nasledovným spôsobom:

- na vstupných bránach a dverách zariadenia,
- osobnou komunikáciou s klientmi,
- elektronickou, telefonickou komunikáciou s ich rodinnými príbuznými,
- informovaním na svojom webovom sídle

Pri komunikácii zákazu návštev a odporúčaní k obmedzeniu pohybu mimo areálu zariadenia je potrebné pri vysvetlení ich obsahu a dôležitosti použiť metódy a techniky sociálnej práce v oblasti komunikácie, a to v závislosti od fyzických a duševných možností a schopností konkrétneho klienta porozumieť týmto zákazom. Prijímatelia sú pritom povzbudzovaní k iným formám komunikácie so svojimi príbuznými, priateľmi a známymi (telefonickou, e-mailovou komunikáciou alebo prostredníctvom sociálnych sietí), aby sa zmiernili negatívne dôsledky ich izolácie.

[Poskytovateľ sociálnej služby v zariadení poskytujúcom pobytovú sociálnu službu rešpektuje zákaz návštev a postupuje v súlade s Odporúčaním k obmedzeniu pohybu v pobytových zariadeniach sociálnych služieb v súvislosti s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19.](#)

„V prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, alebo núdzového stavu, je prijímateľ povinný dodržiavať osobitné nariadenia/usmernenia vydané poskytovateľom sociálnych služieb a jeho zriaďovateľom, prípadne inými orgánmi verejnej správy. Ak je súčasťou takého nariadenia/usmernenia obmedzenie slobody pohybu, prijímateľ je povinný

zdržiavať sa v tých priestoroch, ktoré boli poskytovateľom sociálnej služby určené, napríklad areál poskytovateľa sociálnej služby, konkrétna časť areálu, či budovy, apod. Táto povinnosť sa netýka situácie, kedy je nevyhnutné, aby prijímateľ zariadenie opustil (napr. pobyt v ústavnom zdravotníckom zariadení, alebo ak ide o vzájomnú dohodu s poskytovateľom sociálnej služby (napr. návrat prijímateľa do domáceho prostredia)).

6. METODICKÉ POSTUPY PREVENIE ŠÍRENIA INFEKČIE

6.1. Klient – nástup do ZSS

V súčasnej krízovej situácii do zariadení sociálnych služieb je možné prijať (resp. opätovne prijať po prerušení pobytu v tomto zariadení) iba fyzickú osobu, ktorá je v ohrození života alebo zdravia a je odkázaná na bezodkladné poskytnutie sociálnej služby:

- **z prirodzeného domáceho prostredia**, ak absolvovala 14 dňovú preventívnu karanténu na určenom karanténnom mieste a po 12-tom dni preventívnej karantény absolvovala test na COVID – 19 s negatívnym výsledkom,
- **zo zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti**, ak priamo v zariadení ústavnej zdravotnej absolvovala test na COVID – 19 s negatívnym výsledkom (výter z orofaryngu).

Pri nástupe do DSS sa preukáže potvrdením o zdravotnom stave a o tom, že mu bola ukončená karanténa a nemá nariadené ďalšie karanténne opatrenia z dôvodu ochorenia COVID-19 alebo iných infekčných ochorení.

6.2. Klient v DSS

- a) Počas pandémie klienti zostávajú v DSS a naďalej sú odkázaní na pomoc a starostlivosť personálu.
- b) V tomto období sa režim a činnosti v DSS nemenia.
- c) Platí zákaz návštev, zhromažďovania sa klientov, ktorí sa nezúčastňujú veľkých kolektívnych podujatí. Nemali by tiež opúšťať priestory DSS.
- d) Klienti majú byť informovaní o koronavíruse SARS-COV-2 a jeho šírení v populácii, ako aj možnostiach prevencie založenej na dodržiavaní osobnej a respiračnej hygieny, a význame sociálno-dištančných obmedzení.
- e) Vykonáva sa denný monitoring zdravotného stavu klientov (optimálne 2x denne-ráno a večer).
- f) Odporúča sa obmedziť styk s ľuďmi a viac sa zdržovať v izbách. Individuálne aktivity klientov vykonávať v menších skupinách, ktorých zloženie sa nebude meniť.
- g) Dôležité je dodržiavanie sociálno-dištančných opatrení a správne používanie tvárovej masky (ako nasadiť a zložiť z tváre, kedy používať, ako sa o masku starať).

6.3. Klient po ukončení hospitalizácie a pri návšteve zdravotníckeho zariadenia

- a) Klientom DSS musia byť odobrané a laboratórne vyšetrené 2 výtery v minimálnom odstupe 24 hodín pri ukončení hospitalizácie v zdravotníckom zariadení v ktorom bol liečený pre inú diagnózu ako COVID-19.
Klient môže byť prijatý späť do ZSS až po 2 negatívnych laboratórnych výsledkoch na detekciu SARS-CoV-2 v minimálnom odstupe 24 hodín. Pri kontakte s takýmto klientom stále platia zavedené karanténne opatrenia (14 dní).
- b) Výjazdové vyšetrenie klientov realizujeme iba v akútnych prípadoch, plánované vyšetrenia všetky preložíme, kontroly v zdravotníckych zariadeniach eliminujeme, zohľadníme stav klienta, telefonicky konzultujeme s lekármi...
Naplánujeme náhradné termíny kontrol - zaznamenáme do dokumentácie

Akútne stavy u klientov riešime prostredníctvom tiesňovej linky a riadime sa pokynmi nimi uvedenými.

- c) Pri nutnej návšteve zdravotníckeho zariadenia (bez hospitalizácie) a krátkom ošetrení klienta pristupujeme ku klientom individuálne s maximálnym dodržaním preventívnych opatrení. Vždy je potrebné vopred upozorniť zdravotnícke zariadenie, že sa jedná o prijímateľa sociálnych služieb!

6.4. Personál v DSS

- a) Zamestnanci si po príchode do DSS zmerajú telesnú teplotu bezkontaktným teplomerom. Pokiaľ niektorý zamestnanec vykazuje známky ochorenia, je povinný to oznámiť vedúcemu pracovníkovi a opustiť pracovisko.
- b) Zamestnanci sú povinní v maximálnej možnej miere si chrániť zdravie, aby neohrozovali seba a prijímateľov.
- c) Zamestnanci, ktorí majú určené dni priamej práce na pracovisku sa zvyšné dni nachádzajú v domácom prostredí.
- d) Všetci zamestnanci majú k dispozícii rúška, o ktoré sú povinní sa starať (pranie, žehlenie) a nosiť ich na pracovisku aj mimo neho.
- e) Zamestnanci, ktorí sú v priamom kontakte s prijímateľmi sociálnych služieb majú k dispozícii gumené rukavice, ktoré sú povinní nosiť/používať.
- f) Zamestnanci sú povinní dodržiavať prísne hygienické zásady, najmä umývať si ruky teplou vodou a mydlom minimálne 20 sekúnd pred odchodom z domu, pri príchode do práce, po použití toalety, po prestávke a pri zmene pracovných činností, pred prípravou jedla a nápojov, pred a po konzumácii jedla a nápojov, pred odchodom z práce, pri príchode domov, po každom priamom kontakte s inou osobou.
- g) Nie je dovolené používať spoločné uteráky a predmety osobnej potreby.
- h) Zároveň je potrebné vo zvýšenej miere dezinfikovať všetky povrchy a pravidelne vetrať priestory.
- i) Vo verejných priestoroch, počas cesty do práce, domov, doma:
 - ☞ Všetci zamestnanci, manažment používajú rúšky, chirurgické rúšky, ručne ušité rúšky, alebo respirátor na verejnosti, počas cesty do práce, v dopravných prostriedkoch, pri nákupe, dodržiavajú odstup od iných ľudí na verejnosti, nestravujú sa na verejnosti
 - ☞ Všetci zamestnanci sa vyhýbajú stretnutiu s ľuďmi s pozitívnou cestovateľskou anamnézou

6.5. Hygienické a sociálne - dištančné opatrenia

- a) Hygiena a dezinfekcia rúk klientov a personálu s použitím teplej vody a mydla, a alkoholového dezinfekčného prostriedku.
- b) Správne používanie rukavíc.
- c) Respiračná hygiena - dodržovanie správnych postupov pri kýchaní, kašľaní a rozprávaní. Používajú sa jednorazové papierové vreckovky, ktoré sa po použití odhadzujú do bezdotykového odpadkového koša.
- d) Nesiahajú svojimi rukami na oči, tvár a ústa.
- e) Dištančné opatrenia - dodržiujú klienti i personál DSS. Podstatou je udržať vzdialenosť 2 metre od iných osôb v prevencii prenosu infekcie kvapôčkami.
- f) Pravidelné a účinné vetranie vnútorných priestorov.
- g) Pravidelné upratovanie a dekontaminácia vnútorného prostredia – v zmysle dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku zariadenia.
- h) Pravidelná dezinfekcia malých plôch a rizikových predmetov a nástrojov, s ktorými prichádza personál i klienti veľmi často do kontaktu (všetky kľučky, vypínače, telefóny, malé plochy, exponovaný nábytok najmä v spoločných priestoroch, apod.).

- a. Používať dezinfekčné prostriedky s virucídnym účinkom.
- i) Vyžiarujte všetky priestory zariadenia germicídnym žiaričom 1x denne, odporúčame počas nočnej zmeny, použite
 - a. germicíd s otvoreným systémom pre spoločné priestory, vyšetrovne, chodby, bez prítomnosti ľudí
 - b. germicíd s uzatvoreným systémom pre izby s pacientami, s prítomnosťou ľudí
 - c. germicíd s otvoreným systémom na vyžiarenie izieb, iba bez prítomnosti, pacientov, ľudí, personálu
- j) Odporúčame všetkým zamestnancom popri nosení rúšok sa ísť predýchať na balkón, na terasu, do záhrady zariadenia na čerstvom vzduchu v dĺžke trvania pár minút
- k) Odporúčame podávať klientom podporné lieky, vitamíny pre zlepšenie imunity, stravu, nápoje podporujúce ich imunitný systém na dennej báze
- l) Odporúčame počas dňa a večer častejšie vetranie vnútorných priestorov
- m) Pri používaní OOP klientami a OOPP zamestnancami ZSS sa postupuje v zmysle usmernenia MZ SR - Aktualizovaného usmernenia pre pracovníkov pracujúcich v zdravotníctve na používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov (OOPP) pri starostlivosti o osoby so suspektným alebo potvrdeným COVID-19, usmernenia MZ SR a MPSVaR SR za účelom ochrany pred COVID-19 pre používanie OOPP. (príloha KP)

7. KONTROLA ŠÍRENIA COVID-19 v DSS

- 7.1. Monitoring zdravotného stavu klientov sa aktívne vykonáva u všetkých klientov najmenej dvakrát denne (na začiatku a na konci dňa), aby sa zistilo, či nemá niekto z klientov horúčku, kašeľ alebo iné príznaky COVID-19. Klienti so symptómami (vrátane miernych respiračných príznakov) sa musia izolovať a testovať na COVID-19.
- 7.2. Monitoring zdravotného stavu personálu prostredníctvom samo kontroly klinických prejavov (horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov a hlavy).
- 7.3. Ak bola zamestnancovi nariadená PN z dôvodu karantény príslušným VLD, alebo karanténa územne príslušným regionálnym hygienikom, alebo štátna karanténa z dôvodov uvedených v aktuálnej verzii usmernenia hlavného hygienika SR, absolvuje ju v dĺžke 14 dní v domácnosti alebo na určenom mieste. Po 2 negatívnych výsledkoch testovania v zmysle aktuálnej verzie usmernenia hlavného hygienika SR môže nastúpiť do zamestnania.
- 7.4. Vylúčenie z pracovného procesu pri zistení klinických príznakov s podozrením z ochorenia na COVID-19. V prípade potvrdenia COVID-19 zamestnanec po ukončení liečby môže nastúpiť do zamestnania po 2 negatívnych laboratórnych testoch v zmysle aktuálneho usmernenia hlavného hygienika SR.
- 7.5. V prípade pozitívneho laboratórneho testu na COVID-19 bez klinických príznakov zamestnanec nastúpi na 14 dňovú domácu karanténu, po ukončení ktorej musí mať 2 negatívne výsledky testovania - postupuje sa v zmysle aktuálneho usmernenia hlavného hygienika SR.
- 7.6. Monitoring zdravotného stavu osôb vstupujúcich do DSS, ktoré dostali výnimku a mohli vstúpiť do zariadenia, je založený najmä na meraní telesnej teploty a anamnestickom zisťovaní ďalších klinických príznakov (kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov a hlavy). V prípade negativity môžu navštíviť klienta pri striktnom dodržaní hygienicko-epidemiologických opatrení a použití vhodných OOP, ktoré im poskytnú

DSS. Dôvodom môže byť návšteva klienta s paliatívnou liečbou alebo zobrať klienta do domácej starostlivosti.

- 7.7. Zariadenie je uzatvorené. V nevyhnutnej situácii (zásobovanie potravinami, spotrebným materiálom, nutná údržba, iná zdravotnícka starostlivosť) je umožnený vstup pri zabezpečení striktných hygienicko-epidemiologických opatrení a monitoringu zdravotného stavu s meraním telesnej teploty.

8. METODIKA ČINNOSTI PRI VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

- 8.1. V prípade pozitívneho laboratórneho testu na COVID-19 z klientov, sa vyčlení ubytovací pavilón s kolektívom personálu, ktorý sa bude starať o klientov s COVID-19. V rámci pavilónu nakazené osoby budú izolované na izolačke patričného oddelenia (max 3 osoby). V prípade väčšieho množstva nakazených sa vyčlenia ďalšie izby s prísnyimi karanténnymi opatreniami.
- 8.2. Všetky ubytovacie pavilóny budú uzavreté na dobu 14 dní. Pobyť na čerstvom vzduchu pre klientov a zamestnancov bude zabezpečený na vyhradených terasách pri každej ubytovacej jednotke.
- 8.3. Obslužné činnosti (varenie, pranie) naďalej budú zabezpečené v samostatných účelových budovách. Zásobovanie pavilónov so stravou ako aj pohyb prádla medzi pavilónmi a práčovňou zabezpečia službukonajúci údržbári na základe presných metodických pokynov s dodržaním striktných hygienicko-epidemiologických opatrení.
- 8.4. Karanténa personálu bude zabezpečovaná:
- ⇒ v individuálnom prípade v domácnosti podozrivého z nákazy, návrat možný po 2 negatívnych výsledkoch testovania v zmysle aktuálneho usmernenia hlavného hygienika SR,
 - ⇒ pri vyššom počte zamestnancov podozrivých z nákazy vo vyčlenenom zariadení pre karanténu s podmienkami návratu ako sú vyššie uvedené,
- 8.5. Nariadené režimové opatrenia (hygienické a protiepidemické) sú vykonávané v určených intervaloch a kontrolované.
Počas trvania ohniska sa vykonáva priebežná a po ukončení ohniska záverečná ohnisková dezinfekcia.
- 8.6. **Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca:**
- a.) **Inkubačná doba ochorenia** je od 2 – 14 dní. Z tohto dôvodu zamestnanci, ktorí boli **vystavení stretnutiu s človekom so známym, t. j. potvrdeným prípadom COVID-19**, majú byť bezodkladne izolovaní v domácom prostredí počas 14 dní od posledného kontaktu s chorou osobou, nakoľko sa v priebehu tohto obdobia môže u nich vyvinúť ochorenie s príznakmi.
 - b.) Zamestnanec má povinnosť s ohľadom na platnú legislatívu Zákonníka práce zamestnávateľa informovať o tom, že sa vrátil on alebo jeho blízky príbuzný resp. blízka osoba z rizikovej oblasti zasiahnutej koronavírusom alebo o tom, že v jeho domácnosti alebo blízkom okolí bol v priamom kontakte s osobou, ktorej bola zistená

t.j. laboratórnym vyšetrením na ÚVZ SR potvrdená infekcia COVID-19 alebo v jeho izolácii pre podozrenie na infekciu a nie sú výsledky vyšetrenia známe.

- c.) Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého **má kontaktovať najskôr telefonicky** a podľa inštrukcií buď prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii), najmä ak je dôvodné podozrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podozrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť infekcie COVID-19. O prípadnom nariadení karantény t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ a v tomto zmysle je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená.
- d.) V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný.
- e.) Vzhľadom na súčasne prebiehajúce aj iné respiračné ochorenia je vhodné odporučiť pre zamestnancov s príznakmi respiračnej infekcie nasledovné:
- zostať doma na lôžku
 - telefonicky kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára ohľadom správnej liečby a postupu pri prípadnom vyšetrení (telefonovať pred príchodom do ambulancie a riadiť sa inštrukciou lekára)
 - prijímať tekutiny a vitamíny
 - nebyť v priamom kontakte s PSS, ani zamestnancami DSS počas doby pretrvávania príznakov
 - zamestnanec sa môže vrátiť na pracovisko ak nemá aspoň 3 dni po sebe príznaky respiračnej infekcie (pri nepotvrdení COVID-19) pri známom ochorení COVID-19 až vtedy keď mu to umožní hygienik RÚVZ.
- f.) V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca DSS sú izolovaní všetci klienti, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucidného dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku DSS a usmernenia pracovníka RÚVZ.

8.7. Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u klienta:

- a) **Posúdenie rizika na mieste (PRM)** vykonáva každý zdravotnícky pracovník podľa možností pred každou interakciou s klientom.
- b) Starostlivosť o klienta so **suspektným** alebo potvrdeným ochorením COVID-19 **v izolačnej izbe zariadenia** indikuje lekár. Toto rozhodnutie je súčasťou dokumentácie klienta.
- a. V prípade, že možnosť lekárskej konzultácie nie je možná, za **suspektný prípad** vyžadujúci izoláciu personál považuje každého pacienta s novovzniknutými prejavmi respiračného ochorenia, ak je prítomná **horúčka alebo/aj kašeľ, alebo /aj dýchavica**.
- b. V prípade, ak je podozrenie na infekciu COVID-19 u klienta, je zodpovedný zamestnanec DSS povinný kontaktovať ošetrojúceho lekára (všeobecný lekár pre dospelých alebo geriatra), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ.

- c) V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z infekcie COVID-19, ale rozhodne, že chorý klient nebude prevezený do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetří ho tím záchranej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie alebo vyvrátenie podozrenia na COVID-19, tak je v zariadení sociálnych služieb chorý klient zabezpečený v prísnej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka RÚVZ. V starostlivosti o tohto klienta sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovaným pacientom je označená ako infekčná z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení a bariérovej ošetrovacej techniky.
- d) Chorý klient má používať rúška, ktoré sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako **biologický odpad** alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontaminácii okolitého prostredia mimo izbu izolovaného klienta. Následne má byť tento materiál zlikvidovaný podľa prevádzkového poriadku zariadenia, ktorý obsahuje postup zberu a likvidácie odpadkov z hľadiska ich charakteru.
- e) V takomto prípade sú zakázané návštevy, iba v špeciálnych prípadoch môže riaditeľ zariadenia povoliť návštevu chorého rodinou, a to v prípade zlého psychického stavu klienta alebo ak je klient v paliatívnej starostlivosti.
- f) Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19.
- g) Personál je vzdelávaný podľa vnútorných predpisov a pokynov RÚVZ.
- h) Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorého klienta sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašľaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu personálu, musí byť klient v spolupráci s RÚVZ-om odoslaný sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaný počas celej doby infekčnosti.
- i) Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientov, ktorí prišli s chorým klientom do kontaktu, ak tak rozhodne miestny príslušný RÚVZ. V takom prípade sa poskytovateľ riadi odporúčaním RÚVZ.

9. MANIPULÁCIA S BIELIZŇOU

Manipulácia s použitou bielizňou

- a) Použitá kontaminovaná bielizeň sa na oddelení pred odoslaním do práčovne skontroluje a odstráni sa všetky cudzie predmety z vreciek ošatenia
- b) Následne sa toto šatstvo vloží do vreca na odpadky, uzavrie sa a takto uzavreté vrece sa dá do kontajnera (kuka nádoby) na špinavé prádlo označené ako **NEBEZPEČNÝ MATERIÁL**
- c) Kontajner (kuka nádobu) so špinavým prádlom donesie údržbár pred dvere práčovne, práčovňa bude uzavretá, vstup do práčovne majú len zamestnanci práčovne.
- d) Zamestnankyňa prevezme kontajner (kuka nádobu) so špinavou bielizňou uzavretú vo vreci len v rukaviciach, rúšku, v pracovnom plášti resp. ochrannom odeve
- e) Kontajner (kuka nádoba) z karanténneho oddelenia musí byť stále uzavretý dovtedy až kým sa nevyperie všetko iné oblečenie resp. sa toto oblečenie vyperie ako prvé
- f) V práčovni sa znečistená bielizeň pretriedi a dá sa prať na najvyššej možnej teplote s použitím dezinfekčných a pracích prostriedkov.

- g) Vreće v ktorom bolo znečistené prádlo sa vyhodí do kontajnera označeného ako nebezpečný odpad, ktorý bude umiestnený pred skladom nebezpečného odpadu
- h) Nebezpečný odpad sa bude likvidovať spoločnosťou Martin Hromek-MH Marketing, Svätopluková 24. Bratislava
- i) Použité ochranné prostriedky (rúško, okuliare, rukavice, pracovný plášť – ochranný odev určený pre špinavú časť) sa vyperú resp. vydezinfikujú a uložia do plechovej skrinky na to určenej
- j) Následne práčka vydezinfikuje miestnosť vrátane podlahy, kľučiek, strojov....

Manipulácia s čistým prádlom

- a) Po vypraní prádlo prechádza do čistej časti práčovne.
- b) Sušenie bude zabezpečené vo veľkokapacitných priemyselných sušičkách
- c) Žehlenie je zabezpečené pomocou mangľa a elektrických žehličiek.
- d) Čistá bielizeň sa skladuje v čistých a pravidelne dezinfikovaných regáloch.
- e) V prípade ak je osobné šatstvo alebo posteľné prádlo poškodené, pracovníčka práčovne zabezpečí len nevyhnutnú opravu.
- f) Čistú bielizeň vydá práčka len s rúskom, v okuliaroch, v ochranných rukaviciach a v ochrannom odevu určenom pre čistú časť pred dvere v košoch určených na čisté prádlo údržbárovi a ten čistú bielizeň rozvezie na kářičke po jednotlivých oddeleniach
- g) Následne práčka vykoná dezinfekciu kľučiek
- h) Použité ochranné prostriedky vydezinfikuje chloraminom a po usušení ich odloží do skrine na to určenej

10. MANIPULÁCIA S ODPADMI

- a) Všetok odpad, s ktorým bola osoba v styku, vrátane použitých papierových vreckoviek, inkontinenčných podložiek a ďalších predmetov /materiálov znečistených telesnými tekutinami, má byť vložený do plastových vriec určených na odpad a zviazaný.
- b) Plastové vrecia používané na tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a hrúbku minimálne 0,1 mm. Tento odpad je nutné zatriediť do kategórie nebezpečného odpadu a v súlade s legislatívou s ním nakladať.
- c) Ďalší postup poskytovateľ volí v súlade s metodikou pre nakladanie s odpadmi so zdravotníckych a podobných zariadení.

11. ROZVOZ JEDLA

V prípade, že sa v zariadení zistí čo i len 1 prípad nákazy COVID 19 je nutné postupovať nasledovne:

Údržbár bude roznášať jedlo na jednotlivé oddelenia s ochrannými pomôckami na kářičke nasledovne:

- a) z kuchyne - časť terasy prevezme údržbár várnice a hermeticky uzatvorené boxy pre jednotlivé oddelenia
- b) stravu roznesie na kářičke k danému oddeleniu a položí ich pred dvere príslušného oddelenia, skadiaľ si ju prevezme službukonajúci zamestnanec
- c) po ukončení stravovania sa várnice spolu s hermeticky uzavretým boxom vyložia pred dvere príslušného oddelenia odkiaľ si ich údržbár prevezme
- d) pred tým než ich odnesie naspäť do kuchyne tieto várnice a boxy musí vydezinfikovať chloraminom na ploche pred skladom nebezpečného odpadu
- e) až po uplynutí 15 – 20 minút môže tieto várnice a boxy vrátiť späť do kuchyne.

- f) po rozvoze je nutné všetky ochranné prostriedky vydezinfikovať chloraminom, nechať osušiť a od
- g) ložiť do skrinky na to určenej

12. OPRAVA – ÚDRŽBA

V prípade, že sa v zariadení zistí čo i len 1 prípad nákazy COVID 19 je nutné postupovať nasledovne:

- a. Pri nutnej oprave údržby na uzatvorenom oddelení, zamestnanci údržby sú povinný na takéto oddelenie vstúpiť len v ochrannom odeve, v rukaviciach, okuliaroch a s respirátorom.
- b. Po odstránení závady je nutné ochranné prostriedky vydezinfikovať vystriekaním chloraminom, nechať usušiť a odložiť do skrinky na to určenej.

4. PRÍLOHY

1. Kontrolný list – Plánovanie, koordinácia, informovanosť
2. Kontrolný list – Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb
3. Kontrolný list – Organizácia obslužných prevádzok
4. Krokovník
5. Plán - Priestory na oddych a nočný odpočinok pre zamestnancov v karanténe
6. OOP - Kontakt s klientmi s potvrdenou alebo suspektnou COVID-19
7. Plán zabezpečovania ošetrovateľskej starostlivosti
8. Podpora prijímateľov sociálnych služieb a podpora pracovníkov sociálnych služieb v období pandémie COVID – 19
9. Zoznam a kontakty členov krízového tímu a iné dôležité kontakty
10. Zoznam a kontakty zamestnancov DSS
11. Záznam o mimoriadnej situácii – formulár
12. Zhrnutie odporúčaní OOPP
13. Vzorový jedálny lístok na 3 týždne – zabezpečenie stravovania počas pandémie
14. Kontrola dodržiavania preventívnych opatrení
15. Meranie telesnej teploty
16. Postup v karanténnej miestnosti

Príloha č. 1**Plánovanie, koordinácia, informovanosť**

Opatrenie	Termín	zodpovedá	splnené
Vedenie DSS má pravidelné stretnutia, operatívne reaguje na situáciu, kontroluje plnenie krízového plánu v prípravnej časti.	Od 06.03.2020	K. B. Anastázia	
Vedenie DSS určí interný krízový tím pre prípad vzniku karantény v zariadení a iných krízových udalostí. Podmienkou je osobná prítomnosť členov krízového štábu v čase krízy v zariadení.	16.03.2020	K. B. Anastázia	
Je pripravený plán krízových opatrení v jednom dokumente, ktorý je k dispozícii vedúcim zamestnancom a krízovému tímu.	16.03.2020	K. B. Anastázia	
Zamestnanci sú informovaní o spracovaní krízového plánu. Krízový plán <u>nie je voľne k dispozícii</u> na šírenie medzi zamestnancami z dôvodu zabránenia panike.	16.03.2020	Členovia krízového tímu	
Verejnosť a príbuzní sú informovaní o spracovaní krízového plánu (ktorého súčasťou je zákaz návštev a spôsob kontaktu napr. telefonického so zamestnancami a chorými alebo exponovanými klientami) na webe, príp. e-mailom, je určená kontaktná osoba, ktorá odpovedá na otázky. Táto osoba je všetkým známa a všetci zamestnanci odkazujú k informáciám na túto osobu. Sú určené hodiny, v ktorých sú otázky zodpovedané. Odporúčaný rozsah informácií verejnosti: ☞ sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ, ☞ máme plán preventívnych opatrení, ☞ máme plán krízových opatrení v prípade karantény,	16.03.2020	Členovia krízového tímu	

<ul style="list-style-type: none"> ☞ v prípade realizácie krízových opatrení je prevádzka personálne zabezpečená, ☞ činnosti služby v prípade krízového stavu budú zredukované na minimálny rozsah. 			
Návštevníkom, ktorí sa vrátili z rizikových oblastí, je odporúčané, aby nenavštevovali zariadenie po dobu 14 dní a riadili sa pokynmi ÚVZ SR a MZ SR.	16.03.2020	Členovia krízového tímu	
V prípade návštev klientov (v paliatívnej starostlivosti) je zaistená evidencia návštev v špeciálnom zošite vrátane emailu, telefónneho čísla a presnej adresy trvalého a prechodného pobytu návštevy.	16.03.2020	H. Anna L. Monika	
<p>Klienti ZSS sú informovaní o spracovaní krízového plánu prostredníctvom sociálnych pracovníkov, a to v adekvátnej forme.</p> <p>Odporúčame tento rozsah:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ sledujeme informácie, sme v spojení s RÚVZ a MZ SR; ☞ máme plán preventívnych opatrení; ☞ máme plán krízových opatrení v prípade karantény. 	16.03.2020	T. Katarína V. Mária	
Zamestnancom je vydaný pokyn o povinnosti informovania zamestnávateľa telefonicky v prípade (ich alebo ich rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb) ciest do krajín s výskytom nákazy a musia sa riadiť podľa pokynov RÚVZ.	16.03.2020	Z. Veronika L. Martin	
Je vykonané vzdelávanie personálu o povahe vírusu a zopakované pravidlá respiračnej hygieny a hygieny rúk ako aj dôkladná dezinfekcia prostredia vrátane kľučiek na dverách a toaliet (používajú sa bežne odporúčané prostriedky pokiaľ nie je karanténa – v takom prípade prehodnotí použitie prostriedkov RÚVZ, dovedty sa postupuje štandardne).	16.03.2020	Z. Veronika H. Anna L. Monika	
Je zavedené zvýšené umývanie rúk a v prípade prítomnosti chorých klientov s respiračnými infekciami (COVID-19, ale aj chrípka) môže byť doplnená aj dezinfekcia rúk v priestoroch poskytovateľa sociálnej služby (podľa aktuálneho odporúčania ÚVZ SR, RÚVZ a MZ SR).	16.03.2020	Členovia krízového tímu	

Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je pripravený zoznam zamestnancov s telefónnymi číslami (so súhlasom zamestnanca), ktorí vyjadrili ochotu v prípade karantény zariadení zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7). Prostredníctvom zoznamu sa zabezpečí ich včasné informovanie o odporúčaníach pre krízový pobyt v zariadení.	16.03.2020	L. Martin Z. Veronika D. Marianna L. Judita	
Priebežne doplniť zásoby zdravotníckych materiálov: rúška, respirátory, ochranné okuliare, rukavice a pod.	Od 6.3.2020 priebežne	Z. Veronika	
Je spracovaný plán tzv. reprofilizácie lôžok v ZSS, t.j. vytvorenia izieb, miest, oddelenia pre izoláciu pre prípad nariadenia rozsiahlejšej izolácie v zariadení. Toto bude koordinované v detaile RÚVZ-om, ak taká situácia nastane. Krízový tím si pripraví iba plán prechodného preskupenia klientov a vytvorenia minimálne 2 tzv. izolačných miestností so samostatným WC , prípadne kúpeľňou (ak to je možné).	16.03.2020	L. Monika H. Anna	
Je k dispozícii zoznam činností v rámci poskytovania sociálnych služieb, ktoré v prípade personálnej núdze: a) budú vykonávať, b) nebudú vykonávané.	16.03.2020	T. Katarína V. Mária	

Organizácia obslužných prevádzok

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je zostavený týždenný jedálny lístok s maximálnym podielom trvanlivých surovín a jednoduchých jedál.	16.03.2020	L. Judita	
Pokiaľ dôjde k výpadku technických služieb, je určené miesto, kde bude odpad uskladnený a ako bude označený.	16.03.2020	D. Marianna	

Organizácia starostlivosti o zamestnancov a ďalšie osoby podieľajúce sa na starostlivosti

Opatrenie	termín	zodpovedá	splnené
Je k dispozícii zoznam vybavenia, ktoré zamestnanci musia mať so sebou pre prípad vyhlásenia karantény a povolania do zariadenia ku krízovej službe (napr. karimatka, spací vak, základné lieky pre svoju potrebu, oblečenie na 1 deň atď.) a zamestnanci sú o ňom informovaní.	16.03.2020	L. Monika H. Anna	
Je vytvorený zoznam psychologických intervencií pre ukludnenie klientov, ich rodín, samotných zamestnancov. Vhodný je nácvik vedený sociálnym pracovníkom alebo psychológom alebo iným povereným pracovníkom tzv. copingových stratégií zvládania stresu a zopakovanie si základných vedomostí a informácií z krízovej intervencie. Všetci zamestnanci by mali prejsť preverením ovládania základných stratégií.	16.03.2020	Z. Veronika	